U 73/2017 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi (*yleisen verokannan vähimmäistaso*)

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella lähetetään eduskunnalle Euroopan komission 19 päivänä joulukuuta 2017 antama ehdotus neuvoston direktiiviksi yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä annetun direktiivin 2006/112/EY muuttamisesta yleisen verokannan vähimmäistason noudattamista koskevan velvoitteen osalta, COM (2017) 783, ja ehdotuksesta laadittu muistio.

Helsingissä 18 päivänä tammikuuta 2018

Valtiovarainministeri Petteri Orpo

Neuvotteleva virkamies Risto Sakki

VALTIOVARAINMINISTERIÖ MUISTIO 12.1.2018 EU/2017/1800

EHDOTUS NEUVOSTON DIREKTIIVIKSI YHTEISESTÄ ARVONLISÄVEROJÄRJESTELMÄSTÄ ANNETUN DIREKTIIVIN 2006/112/EY MUUTTAMISESTA YLEISEN VEROKANNAN VÄHIMMÄISTASON NOUDATTAMISTA KOSKEVAN VELVOITTEEN OSALTA

1 Yleistä

Euroopan komissio antoi 19 päivänä joulukuuta 2017 ehdotuksen neuvoston direktiiviksi yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä annetun direktiivin 2006/112/EY muuttamisesta yleisen verokannan vähimmäistason noudattamista koskevan velvoitteen osalta, COM(2017) 783.

Direktiiviehdotuksella varmistettaisiin se, että kaikki jäsenvaltiot soveltavat yleisen arvonlisäverokannan 15 prosentin vähimmäistasoa pysyvästi.

2 Ehdotuksen tausta ja tavoitteet

Arvonlisävero on Euroopassa pisimpään käytössä ollut kulutusvero. Vuonna 1967 sitouduttiin laatimaan lopullinen arvonlisäverojärjestelmä, joka toimisi Euroopan yhteisössä samalla tavoin kuin yksittäisessä maassa.

Jäsenvaltioiden väliset verotukselliset rajat poistettiin vuoden 1992 loppuun mennessä. Tavoitteena oli, että tavarat verotettaisiin alkuperämaassa. Koska poliittiset ja tekniset edellytykset eivät olleet otolliset, päätettiin kuitenkin hyväksyä siirtymäkaudella sovellettavat arvonlisäverojärjestelyt.

Siirtymäkauden järjestelmässä edellytetään, että arvonlisäverokantoja koskevat säännöt eivät saa vääristää ostosten tekemistä eivätkä kaupan harjoittamista yli rajojen. Neuvosto hyväksyi lokakuussa 1992 säännöt, joilla rajoitetaan jäsenvaltioiden harkintavaltaa arvonlisäverokantojen määrittämisessä. Näiden sääntöjen mukaan jäsenvaltioiden on sovellettava yleistä arvonlisäverokantaa, jonka vähimmäistaso on 15 prosenttia.

Vähimmäistason soveltamista on jatkettu kuusi kertaa. Tällä hetkellä yhteisestä arvonlisäjärjestelmästä annetun direktiivin 2006/112/EY, jäljempänä *arvonlisäverodirektiivi*, 97 artiklassa säädetään, että yleisen verokannan on oltava vähintään 15 prosenttia vuoden 2016 alusta vuoden 2017 loppuun.

Vuonna 2016 komissio ehdotti arvonlisäveroa koskevassa toimintasuunnitelmassaan, COM(2016) 148, vankan yhtenäisen eurooppalaisen arvonlisäveroalueen perustamista. Tämä tapahtuisi korvaamalla jäsenvaltioiden välisen kaupan verotuksen siirtymäjärjestelyt lopullisilla järjestelyillä, jotka perustuisivat periaatteeseen, jonka mukaan verotus tapahtuu määräjäsenvaltiossa.

Komissio antoi lokakuussa 2017 ensimmäisen ehdotuksen lopullisen järjestelmän käyttöönotosta, COM(2017) 569. Lisäksi komissio ilmoitti ehdottavansa myöhemmin arvonlisäverokantojen uudistamista tavalla, joka on johdonmukainen lopullisten järjestelyjen kanssa.

Vaikka lopullinen arvonlisäverojärjestelmä antaisi mahdollisuuden myöntää jäsenvaltioille enemmän liikkumavaraa arvonlisäverokantojen vahvistamisessa, komission mukaan yleisen arvonlisäverokannan vähimmäistaso olisi sisämarkkinoiden asianmukaisen toiminnan varmistamiseksi säilytettävä myös jatkossa ja muutettava pysyväksi.

3 Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Voimassa olevassa unionin arvonlisäverolainsäädännössä on vahvistettu ne periaatteet, joita jäsenvaltioiden on noudatettava arvonlisäverokantojen rakennetta ja tasoa määriteltäessä. Tätä koskevat säännökset sisältyvät arvonlisäverodirektiiviin.

Direktiivin 97 artiklan mukaan yleisen verokannan on oltava 1 päivästä tammikuuta 2016 31 päivään joulukuuta 2017 vähintään 15 prosenttia. Kaikki jäsenvaltiot soveltavat tällä hetkellä vähintään 17 prosentin yleistä arvonlisäverokantaa. Käytännössä jäsenvaltioissa sovellettava yleinen verokanta vaihtelee 17 prosentista 27 prosenttiin.

Ehdotuksen mukaan yleisen verokannan vähimmäistasona säilytettäisiin 15 prosenttia ja vähimmäistaso muutettaisiin pysyväksi vuoden 2018 alusta.

4 Ehdotuksen oikeusperusta ja suhde toissijaisuusperiaatteeseen

Ehdotus perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 113 artiklaan, jonka mukaan direktiivin hyväksyminen edellyttää jäsenvaltioiden yksimielisyyttä.

Ehdotus on komission mukaan toissijaisuusperiaatteen mukainen. Unioni on antanut arvonlisäverodirektiivissä yhdenmukaistettuja säännöksiä arvonlisäverokantojen soveltamisesta. Näitä säännöksiä voidaan muuttaa tai niiden voimassaoloa jatkaa ainoastaan unionin säädöksellä. Jäsenvaltioiden lainsäädäntö ei saa poiketa näistä yhdenmukaistetuista säännöistä. Sen vuoksi ehdotuksen tavoitteet voidaan saavuttaa ja unionin kansalaisten yhdenvertainen kohtelu varmistaa ainoastaan EU:n tasolla toteutettavilla toimilla.

Valtioneuvoston kanta vastaa komission näkemystä toissijaisuusperiaatteesta.

5 Ehdotuksen kansallinen käsittely ja käsittely Euroopan unionissa

Euroopan parlamentin ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausuntoa ei ole vielä annettu.

Ehdotusta on käsitelty neuvoston verotyöryhmässä.

Muistioluonnos direktiiviehdotuksesta on ollut 8—11.1.2018 kirjallisessa menettelyssä EU-asioiden komitean alaisessa jaostossa EU9 (Verot).

6 Ehdotuksen vaikutukset Suomelle

Direktiiviehdotus ei toteutuessaan edellytä arvonlisäverolain (1501/1993) muuttamista. Suomen voimassa oleva yleinen arvonlisäverokanta on 24 prosenttia.

7 Ahvenanmaan asema

Asia ei kuulu Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan.

8 Valtioneuvoston kanta

Hallitus tukee komission ehdotusta. Suomelle suhteellisen korkean verotason maana on kilpailun vääristymien syntymisen ehkäisemiseksi tärkeää, että yleisen verokannan vähimmäistasona säilytettäisiin 15 prosenttia ja vähimmäistaso muutettaisiin pysyväksi.